

"Declarar l'estat palestí no significa gran cosa"

Haidar Abdel Shafi (Gaza, 1919) fou el representant dels palestins a la Conferència de Pau de Madrid del 1991. La seva posició és molt crítica contra Israel, però també recrimina a Arafat la manca de democràcia als territoris controlats per l'Autoritat Palestina.

El metge de Gaza, Haidar Abdel Shafi, avui és jubilat, però, amb vuitanta-un anys, continua essent un dels homes més respectats pels palestins. Prova n'és que va ser el diputat més votat de les darreres eleccions al Parlament de l'Autoritat Nacional Palestina, molt més que no els homes d'Arafat. Laic i d'esquerres, va participar en la Conferència de Madrid del 1991 com a cap de la sots-delegació palestina, i va desfer així la imatge de guerrillers-terroristes que el món tenia dels palestins. Però mentre negociava durament a Washington, Arafat se li va avançar des d'Oslo i va arribar a un acord amb Israel acceptant unes condicions que Shafi no hauria admès de cap manera.

El 19 de juny va ser a Barcelona, en un seminari organitzat pel Consorei Centre Associat de la UNED de Terrassa, titulat "Pròxim Orient, quin tipus de pau?"

—Una pau justa i equitativa, que satisfaci palestins i israelians, aquesta és l'única pau que pot durar.

—*Creu que enguany hi haurà un nou estat al món, un estat palestí, com diu Arafat?*

—No. S'ha parlat de declarar un estat palestí, però en realitat això no significa gran cosa.

—*Què vol dir?*

—Que un estat sense els atributs propis d'un estat no és un estat. És un desig.

—*I qui hi guanya amb aquesta declaració?*

—No ho sé. Personalment, no entenc el sentit de declarar l'estat quan no hi ha òrgans reals de l'estat. Quina és la lògica de declarar l'estat? No ho sé, només puc esperar veure què passa.

—*Ehud Barak és el dirigent israelià que segellarà la pau permanent entre israelians i palestins?*

—Ell només vol la pau en els termes d'Israel, no treballa per una pau equitativa. No ens hem de deixar enganyar per ell; Israel continua confiscant territori i fent assentaments, com podem continuar parlant de pau? No vull ser pessimista, però aquestes negociacions em semblen ridícules.

—*Per tant, caldrà esperar un altre líder israelià?*

—Bé, a mi, em preocupa més l'actitud palestina respecte d'això, i espero que els palestins sapiguem usar totes les capacitats que tenim, d'una manera responsable i organitzada. Això em preocupa molt més que no pas buscar un líder israelià esperançador.

—*Tot es troba, doncs, en mans dels palestins?*

—Oï tant. La resolució final del conflicte depèn en gran mesura d'allò que fem els palestins i de la manera que aprofitem totes les nostres potencialitats. No veig que la pau hagi d'arribar com un regal dels israelians, amb Barak o sense. De fet Israel encara no ha reconegut la sobirania palestina; i es dediquen a fer una política de fets consumats i a dir-nos "si no t'agrada, deixa-ho". Així el procés de pau perd sentit.

—*El futur del procés de pau depèn de les pròximes eleccions presidencials dels EUA?*

—No ho crec pas..., ja fa temps que he perdut l'esperança en els EUA. Només miren de complaure Israel, per això l'han ajudat en tots

els sentits. Pels EUA Israel és la peça clau per a establir l'hegemonia política i econòmica a la zona, per això no són sincers amb la pau. I Arafat sap que Clinton no li donarà res. Per això el procés de pau actual no ens durà enlloc, és un procés d'autodecepció i res més, en què Israel continua fent allò que vol.

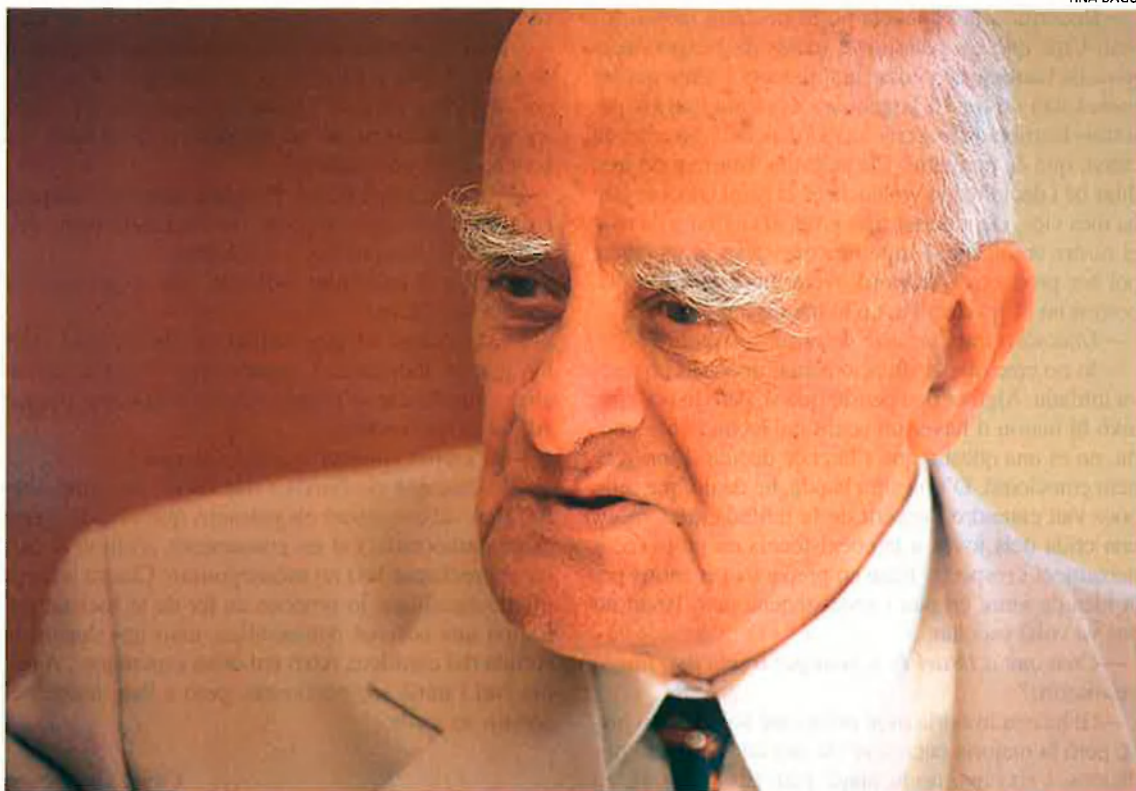
—*Quin és l'obstacle principal de la pau?*

—La força militar d'Israel. I els EUA han permès

**"Barak només vol la pau en les condicions d'Israel, no ens hem de deixar enganyar per ell" (...).
"Nosaltres volem una democràcia dins l'Autoritat Nacional Palestina, però ara no n'hi ha perquè Arafat és un dictador (...).
Sóc pessimista a terme curt i mitjà".**

TINA BAGUÉ

Haidar Abdel Shafi, de vuitanta-un anys, és el diputat més votat del Parlament palestí. "La resolució final del conflicte depèn en gran mesura d'allò que fem els palestins i de la manera que aprofitem totes les nostres potencialitats. Si no ho fem, aleshores la pau no arribarà. No veig que la pau hagi d'arribar com un regal dels israelians, amb Barak o sense."

que aquesta força sigui més potent que no les forces àrabs juntes; així pot imposar la seva, de pau. Per tant, la pau real, la que necessitem, depèn de la manera que els palestins sapiguem explotar les nostres capacitats i fem arribar el nostre punt de vista al món. L'ONU i la majoria de països encara ignoren què passa.

—*Però ara mateix és un dels conflictes més explicats pels mitjans de comunicació de tot el món...*

—És cert que el món sap que no hi ha pau al Pròxim Orient, però no sap com evoluciona la situació i què hi passa realment. I en tot cas, només li arriben distorsions de la pau a través de les relacions públiques d'Israel. Aquest és el nostre hàndicap.

—*Quina seria la millor solució per als refugiats palestins?*

—Crec que s'hauria de respectar la resolució 194 i dur-la a terme.

—*És a dir, que haurien de tornar a tot el territori d'Israel i Gaza i Cijordània els palestins que van fugir-ne amb la guerra del 1948...*

—Sí.

—*Tots?*

—Sí, els haurien de donar l'oportunitat de tornar-hi. No sé si tots voldrien tornar-hi, potser una bona part ja no, però hi tenen dret, com estipula la resolució 194. Naturalment, hi ha prou espai perquè tots puguin tornar-hi. Els assentaments mateixos, ocupats il·legalment per Israel, es podrien donar als refugiats palestins.

—*Vaig llegir en un diari d'Egipte que aquests darrers anys Saddam Hussein ha canviat la seva política sobre els refugiats palestins. Ara els dona la nacionalitat i els permet de comprar terres. El diari també*

deia que Saddam potser prepara una zona al nord de l'Iraq, en territori kurd, per rebre-hi i instal·lar-hi refugiats palestins. En canvi, continua el diari, l'Iraq veuria reduïdes les sancions de la comunitat internacional. Creu que és possible?

—No vull fer-hi cap comentari. De fet no em preocupen gaire els maldecaps de Saddam Hussein, però si els refugiats palestins volen instal·lar-se a l'Iraq o a un altre lloc és cosa seva. La resolució 194 diu que tenen el dret de tornar al territori palestí, i si no hi tornen i accepten una compensació és una decisió seva.

—*Què significa que Israel s'hagi hagut de retirar del sud del Líban empès pels palestins?*

—Una cosa molt i molt important. Significa que l'agressió no sempre pot mantenir-se, que pot recular. És un exemple de gent que amb voluntat i esforç pot lluitar contra l'agressió. És un exemple, no gaire gran però sí molt significatiu.

—*Creu que aquesta retirada pot inculcar més als palestins la idea que només una pressió armada, com la duta a terme per l'Hezbollah al sud del Líban, pot aconseguir els seus objectius?*

—No necessàriament. Depèn. No crec que l'acció militar sigui l'únic camí per aconseguir una pau equitativa. Crec que hi ha més elements, i de fet jo prefereixo la pau sense haver de recórrer a la violència, com la majoria de palestins, però naturalment recórrer a la violència és legítim quan no funciona cap més camí.

—*Avui [fa tres setmanes] la BBC assegurava que fonts militars israelianes alertaven el govern de Barak d'una possible confrontació amb els palestins, si no arriba un acord de pau permanent. Creu que és possible?*

TINA BAGÜE

"Naturalment, recórrer a la violència és legítim quan no funciona cap més camí".

—Recórrer a la violència no és un camí fàcil o trivial. Crec que els palestins a través de l'experiència passada haurien de pensar àmpliament i lenta quines passes han de fer. Si la gent ara es pensa que els palestins haurien de recórrer a la violència. ..., jo crec, en canvi, que és prematur. Els palestins hauríem de meditar bé i decidir si la violència és el camí adequat o hi ha més vies. Hem de ser més prudents a l'hora de triar el nostre camí, i això significa que quan la violència pot ser productiva, d'acord, recorrem a la violència, però si no és productiva, no hi hauríem de recórrer.

—Una nova intifada, que ho seria, productiva?

—Jo no crec que la situació actual necessiti una nova intifada. Algú es deu pensar que sí, però jo no, i per això hi hauria d'haver un acord col·lectiu ben madurat, no és una qüestió que s'hagi de decidir d'una manera emocional. D'una altra banda, he de dir que molt pocs van entendre l'esperit de la intifada, que va ser una crida dels joves a la coexistència en mutu reconeixement i respecte. Estaven preparats per morir per la idea de viure en pau i coexistència, però Israel no ens va voler escoltar.

—Crec que a Israel és a punt per a una pau llarga i duradora?

—Hi ha una minoria molt petita que vol una pau justa, però la majoria encara vol la pau en les seves condicions, i així mai no hi haurà pau. Els palestins, en

canvi, crec que estem preparats per oblidar i coexistir.

—Vostè va representar els palestins a la conferència de pau del 1991 a Madrid, però els acords es van signar després a Oslo, d'una manera secreta. Crec que va ser el millor acord en les pitjors condicions, tal com ha dit Arafat mateix?

—No, és el pitjor acord. No parla dels assentaments i és molt ambigu respecte de l'acompliment dels acords. Van desaprovechar l'oportunitat.

—Arafat té una salut delicada, qui el pot succeir quan sigui l'hora?

—...Nosaltres el que volem és democràcia dins l'Autoritat Palestina, i espero que l'aconsegurem abans que Arafat se'n vagi. Ara no n'hi tenim perquè Arafat és un dictador.

—Els canvis vindran després d'Arafat?

—Jo crec que els canvis s'han de fer ara, amb Arafat. Hem de convèncer els palestins que s'ha de fer un canvi democràtic, i si els convencem, sortiran al carrer per reclamar-ho i ho aconseguirem. Contra la força militar israeliana, jo proposo de fer de la societat palestina una societat democràtica; això ens donarà la sortida del conflicte. Això em dóna esperances. A terme curt i mitjà sóc pessimista, però a llarg terme necessito no ser-ho.

Oriol Cortacans

Descomptes als subscriptors d'EL TEMPS

Truca'ns de dilluns a divendres al 93 309 70 04 PROMETEATRE

Teatre Principal

La dama duende

25% de descompte de dimarts a divendres. Barcelona.

Teatre Borràs

Fools folls

25% de descompte de dimarts a divendres. Barcelona.

Romea

El Temps de Planck

25% de descompte de dimarts a divendres. Barcelona.

Teatre Condal

La jaula de las locas

amb 'La extraña pareja' (Paco Morán i Joan Pera)

25% de descompte de dimecres a divendres. Barcelona.